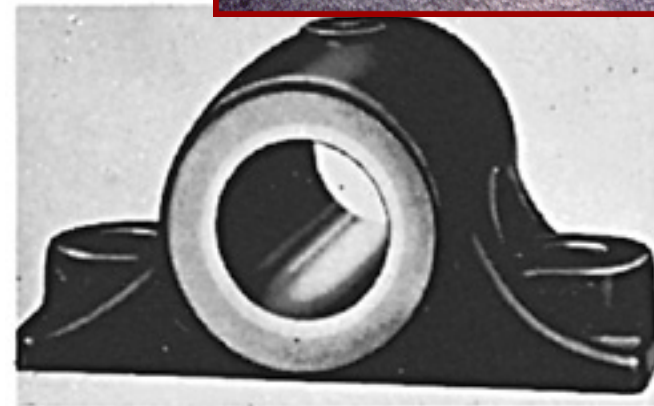

Chương 15

Ổ TRƯỢT

1. Khái niệm chung

Công dụng: dùng để đỡ trục và giảm ma sát giữa phần quay và không quay

Phạm vi sử dụng so với ổ lăn:

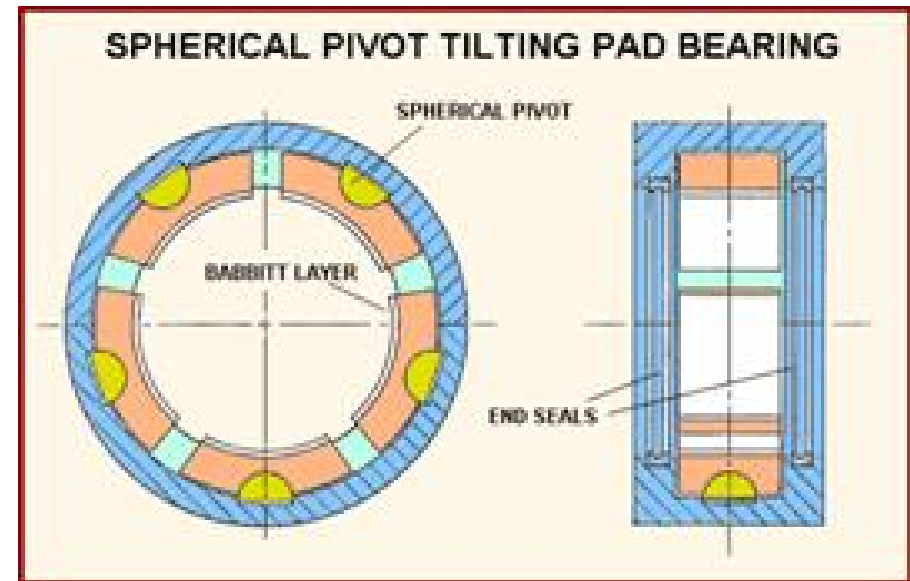
- Vận tốc thấp
- Kích thước lớn
- Trục khuỷu C

Vật liệu chế tạo ổ trượt

- Babbit, gốm kim loại
- Đồng thanh
- Gang, phi kim loại

2. Các dạng bôi trơn

- Bôi trơn ma sát nửa ướt
- Bôi trơn ma sát ướt (bôi trơn thủy động, bôi trơn thủy tĩnh)

3. Độ nhớt

- Tuỳ thuộc nhiệt độ

$$\mu = \mu_0 \left(\frac{t_0}{t} \right)^m$$

- Đơn vị Pa.s hoặc cP

4. Định luật Petroff

Hệ số ma sát

$$f = \frac{2\pi^2 d \mu n}{60 p \delta}$$

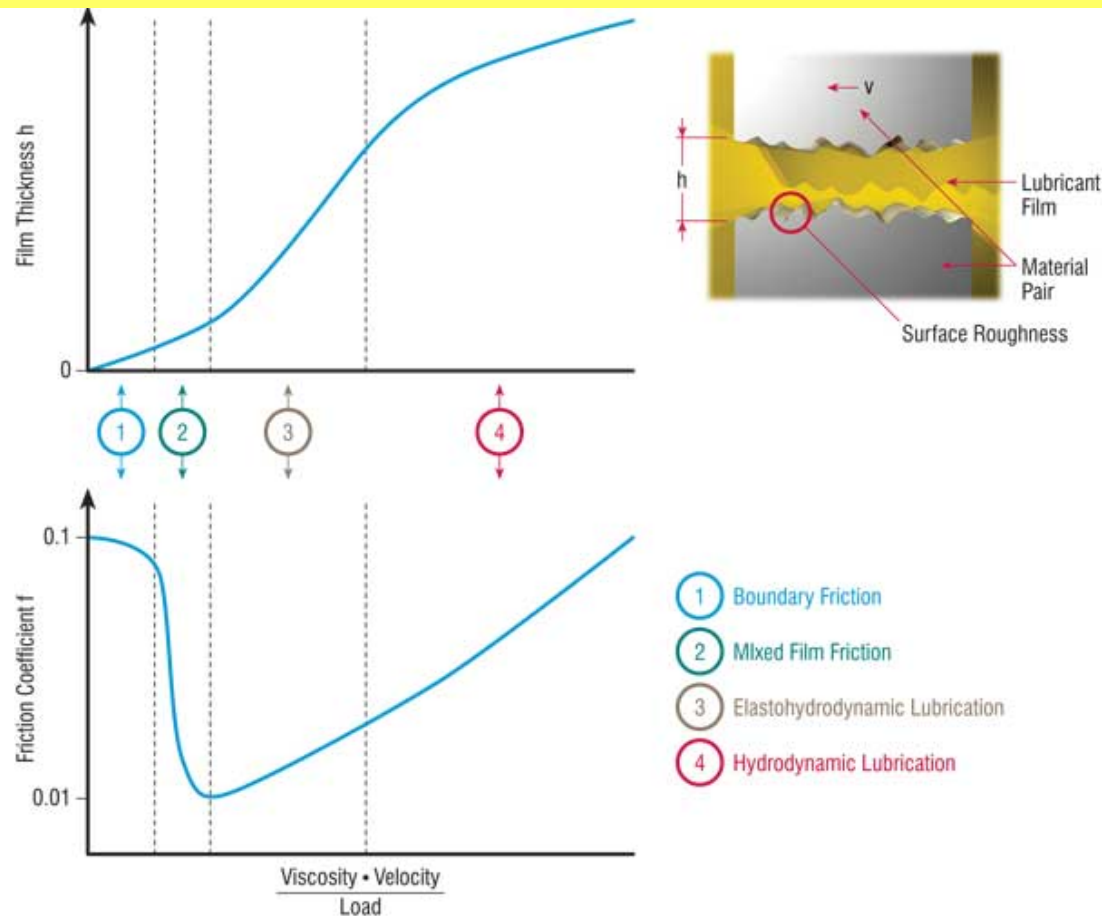
Với d : đường kính ngõng trục

μ : độ nhớt dầu

n : số vòng quay ngõng trục

p : áp suất làm việc trên bề mặt

δ : độ hở hướng kính

5. Nguyên lý bôi trơn thủy động

Dầu bị cuốn vào khe hẹp nên tăng áp suất cân bằng với tải trọng tác động lên ngõng trục

Điều kiện thực hiện bôi trơn thủy động

- Có khe hở hình nêm (chêm dầu)
- Có vận tốc đủ lớn
- Dầu có độ nhớt

Phương trình Reynolds
$$\frac{dp}{dx} = 6\mu v \frac{(h - h_m)}{h^3}$$

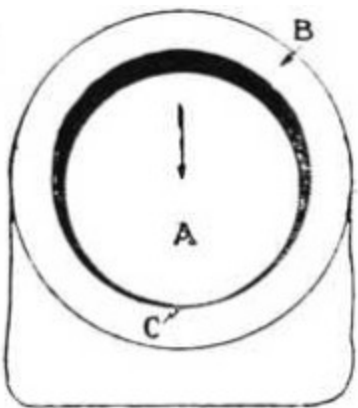
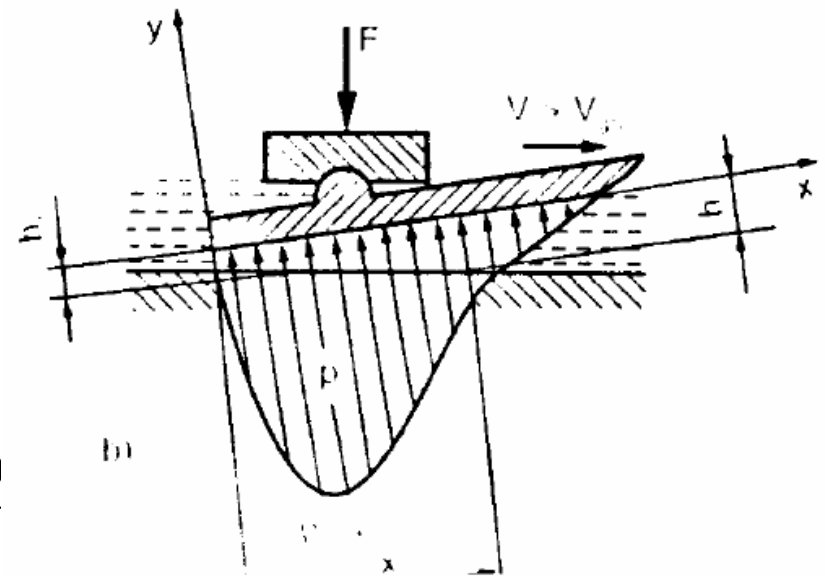

Fig. 1.—Bearing with the journal A at rest, in contact at C with the bearing B.

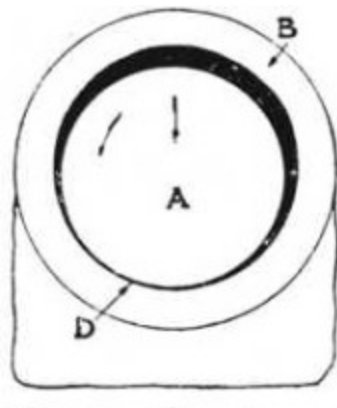

Fig. 2.—The journal A when starting rolls so that the time of contact moves to D.

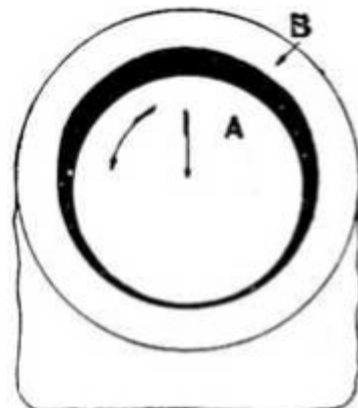

Fig. 3.—The journal A lifted by the oil film as rotation is started.

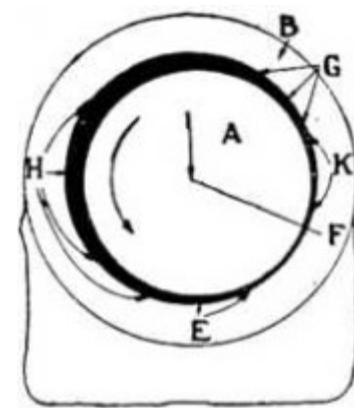

Fig. 4.—Position of journal A after it has been brought to full speed.

6. Dạng hỏng và chỉ tiêu tính

Bôi trơn ma sát nửa ướt:

Dạng hỏng:

- mòn lớt ổ
- dính
- mối rỗ

Chỉ tiêu tính

- tính theo áp suất cho phép $p \leq [p]$
- tính theo tích số pv $p.v \leq [p.v]$

Bôi trơn ma sát ướt (thủy động)

Dạng hỏng: 2 bề mặt ma sát không tách rời nhau

Chỉ tiêu tính: $h_{\min} \geq 2(R_{z1} + R_{z2})$

7. Tính ổ trượt

7.1 Bôi trơn ma sát nửa ướt

Áp suất trên bề mặt ma sát

$$p = \frac{F_r}{l.d} \leq [p]$$

Với l, d : chiều dài lót ổ và đường kính ngõng trục

F_r : tải trọng hướng tâm tác động lên ngõng trục $F_r = \sqrt{R_x^2 + R_y^2}$

$[p]$: áp suất cho phép của vật liệu lót ổ (trang 428)

Tích số $p.v$

$$p.v = \frac{F_r n}{19100 \times l} \leq [p.v]$$

Với $[p.v]$: trang 428

7.2 Bôi trơn ma sát ướt

Gọi:

d : đường kính danh nghĩa

d_1 : đường kính ngỗng trục

d_2 : đường kính lót ổ

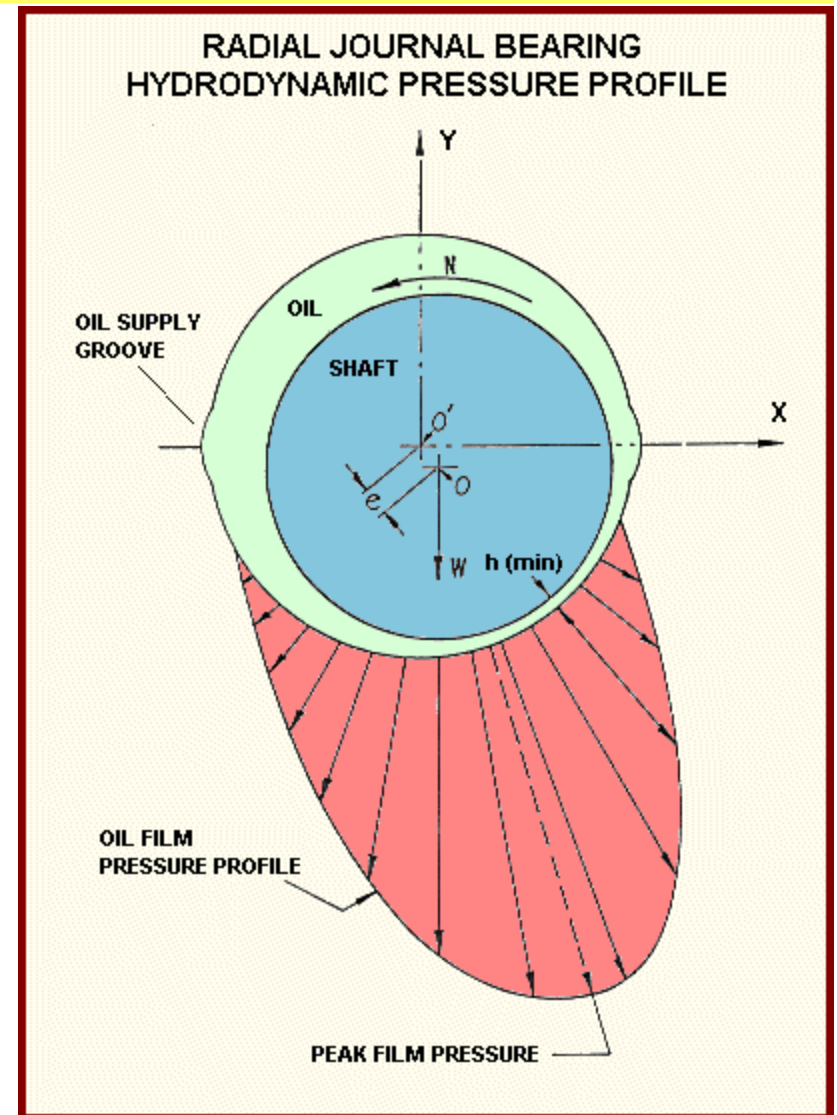
Đặt:

Độ hở hướng kính: $\delta = d_2 - d_1$

Độ hở tương đối: $\psi = \frac{d_2 - d_1}{d} = \frac{\delta}{d}$

Độ lệch tâm tuyệt đối: e

Độ lệch tâm tương đối: $\chi = \frac{e}{\delta/2} = \frac{2e}{\delta}$

Điều kiện thực hiện bôi trơn ma sát ướt

$$h_{\min} \geq 2(R_{z1} + R_{z2})$$

Chiều dày nhỏ nhất của lớp dầu

$$h_{\min} = \frac{\delta}{2} - e = \frac{\delta}{2}(1 - \chi)$$

Lực hướng tâm tác động lên ngõng trục

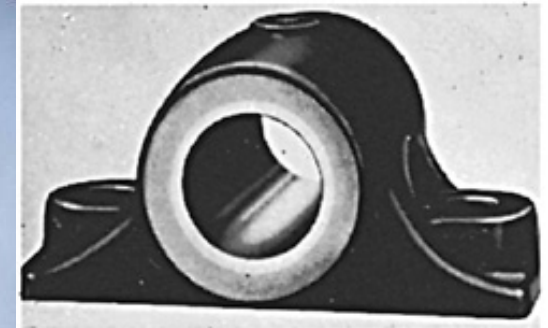
$$F_r = \frac{\mu\omega}{\psi^2} l d \Phi$$

Với $\Phi = \frac{m' \chi}{1 - \chi}$ và m' (trang 426)

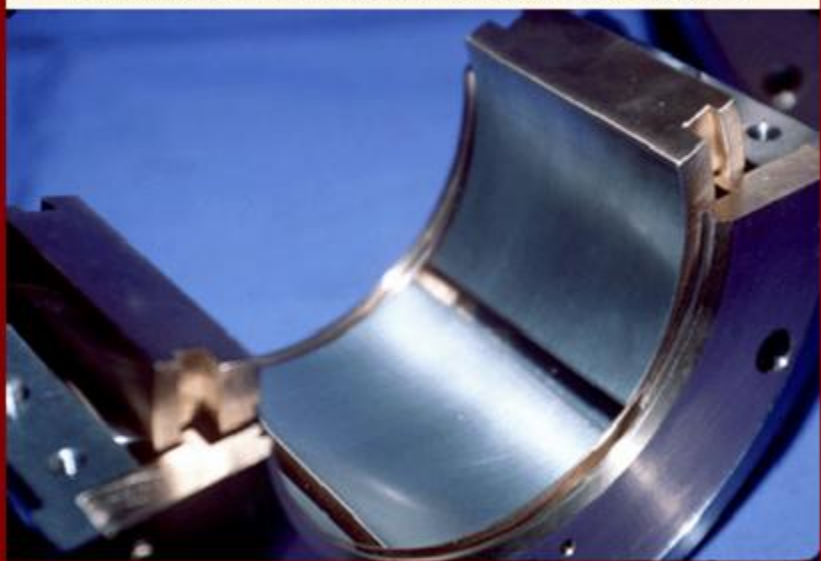

9. Kết cấu ổ trượt

PARTIALLY DISASSEMBLED 5-PAD, SPHERICAL PIVOT
TILTING PAD JOURNAL BEARING

CLOSEUP VIEW OF 5-PAD TILTING PAD BEARING

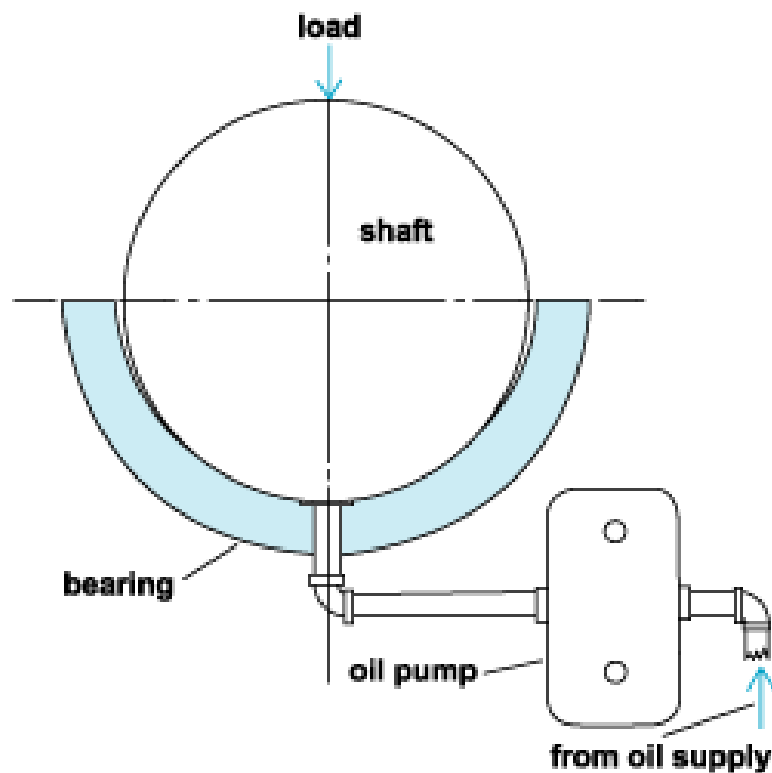

PLAIN JOURNAL BEARINGS WITH
RELIEVED OIL SUPPLY GROOVES

10. Ổ trượt bôi trơn thủy tĩnh

Sử dụng bơm để tạo áp lực cho dầu

HẾT CHƯƠNG 15